

**Wytyczne dotyczące dochodów incydentalnych w projektach
współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu
Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego
na lata 2007–2013**

Szczecin, kwiecień 2015 r.

SPIS TREŚCI

1. Definicja dochodu incydentalnego w projekcie.....	str. 4-5
2. Obowiązki Beneficjentów w przypadku wygenerowania dochodu incydentalnego w projekcie.....	str. 5-7
3. Obowiązki Beneficjentów w przypadku wystąpienia w projekcie kar umownych.....	str. 7-9
4. Obowiązki Beneficjentów w przypadku zatrzymania wadium.....	str.9-10
5. Obowiązki Beneficjentów w przypadku uzyskania gwarancji należytego wykonania umowy.....	str.10-11

Uwagi ogólne

Zapisy niniejszych Wytycznych dotyczą wszystkich projektów współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007–2013 niezależnie od ich całkowitej wartości, kwoty dofinansowania oraz podlegania regułom pomocy publicznej/de minimis.

Niniejsze wytyczne zbierają i porządkują zasady postępowania Instytucji Zarządzającej z dochodami incydentalnymi wynikającymi z realizacji projektu, a które nie są uznawane za dochód w rozumieniu artykułu 55 Rozporządzenia 1083/2006.

Niniejsze Wytyczne stanowią zebranie reguł wynikających z aktów prawnych i dokumentów tworzących system realizacji projektów stosowanych przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego 2007-2013 i mających odniesienie w przeszłości.

Na podstawie postanowień Umowy/Decyzji/Porozumienia o dofinansowanie Projektu Beneficjent jest zobowiązany do stosowania się do obowiązujących i aktualnych wzorów dokumentów oraz informacji zamieszczonych w szczególności na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego 2007-2013, w tym *Wytycznych dla Wnioskodawców*, a także innych dokumentów w ramach programu.

Akty prawne i dokumenty regulujące stanowisko Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego zawarte w niniejszych Wytycznych

1. Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz.U. UE.L.2006.210.25 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2006 Nr 227 poz.1658 z późn. zm.).
3. Pismo Komisji Europejskiej E dot. incydentalnych dochodów z dnia 18 lipca 2008 (DG REGIO); Subject: „Accidental Incomen” on projects co-financed by the Structural Funds (...) Reference: letter dated 29 April 2008 – DPI-IV-92110-(9)-13-MZI/08.
4. Komunikat Komisji Europejskiej COCOF 07/0074/09 (Poprawione wytyczne dotyczące artykułu 55 w przypadku EFRR i FS Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006: Projekty generujące dochody).

5. Umowa/Decyzja/Porozumienie o dofinansowanie Projektu obowiązująca w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007–2013.

1. Definicja dochodu incydentalnego w projekcie

W trakcie realizacji projektu lub po jego zakończeniu mogą wystąpić dochody, które z punktu widzenia rozliczenia projektów współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007–2013 (zwanego dalej RPO WZ) można podzielić zasadniczo na dwie grupy:

- a) **dochody operacyjne,**
- b) **dochody incydentalne.**

Na podstawie art. 55 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (zwane dalej Rozporządzeniem Rady (WE) 1083/2006), **dochody operacyjne** to dochody, które spełniają łącznie następujące przesłanki:

- a) są związane z realizacją projektu,
- b) wynikają z opłat bezpośrednio ponoszonych przez korzystających lub dotyczą sprzedaży gruntu lub dzierżawy gruntu lub najmu budynku, lub jakiegokolwiek innego płatnego świadczenia usług,
- c) są dochodem rozpatrywanym wyłącznie w przypadku projektów generujących dochód.

Przykładem dochodu operacyjnego mogą być dochody z tytułu sprzedaży biletów, sprzedaży usług, wynajmu pomieszczeń lub powierzchni reklamowej w budynku będącym przedmiotem projektu, etc...

W wyniku realizacji projektu Beneficjent może osiągać dochody incydentalne, nie stanowiące dochodu w rozumieniu art. 55 Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006. **Dochody incydentalne** (rozumiane jako różnica między przychodem a kosztem związanym z uzyskaniem tego przychodu¹) to dochody o charakterze jednostkowym, nie będące wynikiem działalności operacyjnej projektu i nieprzewidziane przez Wnioskodawcę na etapie składania wniosku o dofinansowanie projektu np. w jego analizie finansowej.

Przykładem dochodu incydentalnego może być: dochód z tytułu sprzedaży złomu, dochód ze sprzedaży drewna pochodzącego z wycinki drzew, kary umowne, kwota zatrzymanego wadium, środki uzyskane z gwarancji finansowych wynikających z umowy zawartej z wykonawcą (tzw. środki uzyskane z realizacji gwarancji należytego wykonania umowy).

¹ Na potrzeby niniejszych Wytocznych jako koszt uzyskania przychodu należy traktować dodatkowy wydatek związany z uzyskaniem przychodu, nieuwzględniony w ramach kosztów inwestycji

W przypadku wystąpienia dochodów incydentalnych w trakcie realizacji projektów lub po jego zakończeniu, Beneficjent jest zobowiązany do ujawnienia dochodu oraz rzetelnego, nie budzącego wątpliwości udokumentowania jego wysokości. Obowiązek ten spoczywa na Beneficjencie zarówno na etapie realizacji projektu, jak i w okresie jego trwałości.

Wszystkie dochody incydentalne osiągnięte z inwestycji powinny być wykorzystane przez Beneficjenta do pokrycia części kosztów inwestycyjnych projektu. Czynność ta ma na celu zapobiegnięcie nadmiernego finansowania danej kategorii wydatków. Uznaje się bowiem, że dochód incydentalny stanowi dodatkowe źródło finansowania projektu.

Sfinansowanie kosztów inwestycyjnych uzyskanymi przez Beneficjenta dochodami incydentalnymi stosuje się w sytuacji, gdy **wydatki związane z wygenerowanymi dochodami incydentalnymi stanowią wydatki kwalifikowane projektu** (np. koszty robót demontażowych czy koszty wycinki drzew i krzewów związanych z przygotowaniem terenu pod inwestycję).

W chwili osiągnięcia przez Beneficjenta dochodu incydentalnego jest on zobowiązany do pisemnego poinformowania Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego 2007-2013 (zwanej dalej IZ RPO WZ) o kwocie uzyskanego dochodu oraz do pomniejszenia kwoty poniesionych wydatków kwalifikowalnych, które będą zadeklarowane do refundacji/rozliczenia we wniosku o płatność. W przypadku, gdy dochód incydentalny zostanie wygenerowany po złożeniu wniosku o płatność końcową, Beneficjent jest zobowiązany do zwrotu części dofinansowania na rachunek bankowy IZ RPO WZ na zasadach i w terminie przez nią wskazanym.

Beneficjent niezależnie od formy prowadzonej księgowości zgodnie z zapisami Umowy/Decyzji/Porozumienia o dofinansowanie Projektu, zobowiązany jest do prowadzenia wyodrębnionej księgowości projektu. Sposób prowadzenia ewidencji księgowej powinien umożliwiać weryfikację zdarzeń gospodarczych związanych z realizowanym projektem, w tym pozwolić uzyskać informacje o wygenerowanym przez dany projekt dochodzie incydentalnym.

2. Obowiązki Beneficjenta w przypadku wygenerowania w projekcie dochodu incydentalnego

W związku z realizacją projektów współfinansowanych w ramach RPO WZ Beneficjent jest zobowiązany do bieżącego monitorowania dochodów incydentalnych w projekcie oraz do odliczania dochodów incydentalnych od wydatków kwalifikowalnych projektu według poniższych zasad:

- a) w przypadku, gdy **wydatki związane z wygenerowanymi dochodami incydentalnymi stanowią w 100% wydatki kwalifikowalne w ramach projektu**, uzyskany dochód incydentalny (rozumiany jako różnica między przychodem a kosztem związanym z uzyskaniem tego przychodu) pomniejsza w całości wydatki kwalifikowalne w ramach projektu, przy czym przez wydatki związane z wygenerowanymi przychodami należy rozumieć

tylko dodatkowe koszty związane z uzyskaniem przychodów, które nie zostały uwzględnione w ramach wydatków projektu,

Przykład 1. Wydatki związane z wygenerowanymi dochodami incydentalnymi stanowią w 100% wydatki kwalifikowalne w ramach projektu

Nazwa wydatku	Wydatki kwalifikowalne przed odliczeniem dochodu (w zł)	Wydatki kwalifikowalne po odliczeniu dochodu (w zł)
1. Demontaż elementów nabrzeża portu związany z przygotowaniem terenu pod inwestycję	80 000,00	30 000,00
2. Roboty budowlane	400 000,00	400 000,00
3. Nadzór inwestorski	8 000,00	8 000,00
4. Promocja	2 000,00	2 000,00
RAZEM	490 000,000	440 000,00
Przychód incydentalny		
a) sprzedaż złomu	51 000,00	
b) koszty magazynowania, transportu złomu	1 000,00	
Dochód incydentalny (a-b)	50 000,00	

b) w przypadku, gdy **wydatki związane z wygenerowanymi dochodami incydentalnymi stanowią w części wydatki kwalifikowalne, a w części wydatki niekwalifikowalne w ramach projektu**, uzyskany dochód (rozumiany jako różnica między przychodem a kosztem związanym z uzyskaniem tego przychodu) pomniejsza wydatki kwalifikowalne w ramach projektu w takiej części, w jakiej wydatki kwalifikowalne przyczyniły się do powstania dochodu (zasada proporcjonalnego odliczania dochodu incydentalnego), przy czym przez wydatki związane z wygenerowanymi przychodami należy rozumieć tylko dodatkowe koszty związane z uzyskaniem przychodów, które nie zostały uwzględnione w ramach wydatków projektu,

Przykład 2. Wydatki związane z wygenerowanymi dochodami incydentalnymi stanowią w części wydatki kwalifikowalne, a w części wydatki niekwalifikowalne w ramach projektu

Nazwa wydatku	Wydatki kwalifikowalne przed odliczeniem dochodu (w zł)	Wydatki kwalifikowalne po odliczeniu dochodu (w zł)
1. Demontaż elementów nabrzeża portu związany z przygotowaniem terenu pod inwestycję	60 000,00	22 500,00
2. Roboty budowlane	400 000,00	400 000,00
3. Nadzór inwestorski	8 000,00	8 000,00
4. Promocja	2 000,00	2 000,00
RAZEM	470 000,000	432 500,00
Nazwa wydatku	Wydatki niekwalifikowalne (w zł)	
1. Demontaż elementów nabrzeża portu związany z przygotowaniem terenu pod inwestycję	20 000,00	
Przychód incydentalny		Obliczenie kwoty pomniejszenia: Koszt demontażu elementów nabrzeża portu jest w 75% kwalifikowalny (60 000 zł/ 80 000 zł), a w 25% niekwalifikowalny. Aby obliczyć jaką część dochodu należy pomniejszyć
a) sprzedaż złomu	51 000,00	
b) koszty magazynowania, transportu złomu	1 000,00	
Dochód incydentalny (a-b)	50 000,00	

Dochód incydentalny podlegający odliczeniu	37 500,00	koszty kwalifikowalne należy dochód rozbić w takiej samej proporcji: 75% x 50 000,00 zł=37 500,00 zł
---	------------------	---

W sytuacji, gdy w projekcie podatek VAT jest niekwalifikowalny z uwagi na możliwość jego odzyskania przez Beneficjenta na mocy przepisów krajowych tj. ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług VAT (Dz. U. Nr 54 poz.535 z późn. zm.), koszty kwalifikowalne (netto) pomniejszane są o całość dochodu incydentalnego. Uzyskany dochód incydentalny nie może być przypisany proporcjonalnie do części kwalifikowalnej (netto) i niekwalifikowalnej (VAT).

- c) w przypadku, gdy **wydatki związane z wygenerowanymi dochodami incydentalnymi nie stanowią wydatków kwalifikowalnych** w ramach projektu, uzyskany dochód nie pomniejsza wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu.

Jeżeli **dochód incydentalny zostanie wygenerowany w okresie trwałości projektu**, Beneficjent jest zobowiązany do pisemnego poinformowania IZ RPO WZ o uzyskanym dochodzie. W związku z osiągniętym w projekcie dochodem incydentalnym, Beneficjent jest zobowiązany do zwrotu części dofinansowania na rachunek bankowy IZ RPO WZ na zasadach i w terminie przez nią wskazanym.

Beneficjent w sprawozdaniach z trwałości projektu składanych do IZ RPO WZ jest zobowiązany ujmować informacje pozwalające monitorować proces uzyskiwania dochodów incydentalnych w okresie trwałości projektu.

3. Obowiązki Beneficjentów w przypadku wystąpienia w projekcie kar umownych

W trakcie realizacji projektu mogą wystąpić okoliczności uzasadniające naliczenie i otrzymanie przez Beneficjenta kar umownych za nieprawidłowe lub nieterminowe wykonanie prac, świadczenie usług lub realizację usług. Naliczenie kar umownych w związku z realizacją umowy z wykonawcą powinno skutkować obniżeniem wysokości wydatków kwalifikowalnych projektu pod warunkiem, że wydatki wynikające z umowy z wykonawcą stanowią koszty kwalifikowalne projektu.

Zgodnie z zasadą wskazaną w pkt 2 a-b niniejszych Wytocznych, jeżeli wydatki związane z wygenerowanymi dochodami incydentalnymi (otrzymanymi karami) stanowią w 100% wydatki kwalifikowalne w projekcie, uzyskany dochód incydentalny pomniejsza w całości wydatki kwalifikowalne w ramach projektu. W sytuacji, gdy wydatki związane z wygenerowanymi dochodami stanowią w części wydatki kwalifikowalne, a w części wydatki niekwalifikowalne w ramach projektu,

uzyskany dochód pomniejsza wydatki kwalifikowalne w ramach projektu w takiej części, w jakiej wydatki kwalifikowalne przyczyniły się do powstania dochodu.

W przypadku, gdy wydatki związane z wygenerowanymi dochodami incydentalnymi (otrzymanymi karami) nie stanowią wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu, uzyskany dochód z tytułu naliczonej kary umownej nie pomniejsza wydatków kwalifikowalnych zadeklarowanych w ramach projektu, a tym samym nie obniża kwoty dofinansowania projektu.

W sytuacji otrzymania kary umownej od wykonawcy (wpływ na rachunek bankowy Beneficjenta) lub pomniejszenia wypłaconej wykonawcy kwoty wskazanej na fakturze VAT o wysokość kary umownej, Beneficjent jest zobowiązany do pomniejszenia kwoty wydatków kwalifikowalnych we wniosku o płatność o całość lub część kwoty uzyskanej kary i pomniejszenie w oparciu o jej wysokość wnioskowanej kwoty dofinansowania.

Jeżeli Beneficjent poniósł wymierne straty lub/i dodatkowe koszty na skutek nieprawidłowej lub nieterminowej realizacji umowy przez wykonawcę, wówczas kwota wydatków kwalifikowalnych stanowiących podstawę do wypłaty dofinansowania winna być pomniejszona o kwotę wynikającą z różnicy kary umownej i wysokości wymiernych strat lub/i dodatkowych kosztów. W zaistniałej sytuacji Beneficjent jest zobowiązany do rzetelnego, nie budzącego wątpliwości, udokumentowania wymiernej straty lub/i dodatkowego kosztu. W przypadku, gdy ich wyliczenie nie jest możliwe, uzyskana przez Beneficjenta kara umowna w całości lub w części pomniejsza kwotę wydatków kwalifikowalnych projektu, zgodnie z zasadą wskazaną w pkt 2 a-b niniejszych Wytycznych.

Odstąpienie od pomniejszenia wydatków kwalifikowalnych o odzyskaną karę umowną może mieć miejsce w sytuacji, w której Beneficjent poniósł wyłącznie wymierne straty lub/i dodatkowe koszty na skutek nieprawidłowej lub nieterminowej realizacji umowy przez wykonawcę. Beneficjent jest zobowiązany do rzetelnego udokumentowania poniesienia wymiernej straty lub/i dodatkowego kosztu.

W przypadku, gdy kary umowne są przedmiotem postępowania sądowego, na moment rozliczania wniosków o płatność nie pomniejsza się kwoty wydatków kwalifikowalnych stanowiących podstawę do wyliczenia kwoty dofinansowania o wysokość kar umownych. Po zakończonym postępowaniu sądowym, Beneficjent jest zobowiązany do pisemnego poinformowania IZ RPO WZ o wygenerowanym dochodzie incydentalnym. W związku z uzyskaniem dochodu incydentalnego w projekcie, Beneficjent jest zobowiązany do zwrotu części dofinansowania na rachunek bankowy IZ RPO WZ na zasadach i w terminie przez nią wskazanym.

Beneficjent w sprawozdaniach z trwałości projektu składanych do IZ RPO WZ jest zobowiązany ujmować informacje pozwalające monitorować proces odzyskiwania kary umownej w okresie trwałości projektu.

W sytuacji, gdy Beneficjent uzyska kary umowne w okresie trwałości projektu, jest on zobowiązany do pisemnego poinformowania IZ RPO WZ o wygenerowanym dochodzie incydentalnym. Ponadto jest on zobowiązany do zwrotu części dofinansowania na rachunek bankowy IZ RPO WZ z tytułu uzyskania dochodu incydentalnego w projekcie na zasadach i w terminie przez nią wskazanym.

4. Obowiązki Beneficjentów w przypadku zatrzymania wadium

W trakcie realizacji projektów mogą wystąpić okoliczności, na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych, w których nastąpi zatrzymanie przez Beneficjenta kwoty wniesionego przez wykonawcę wadium.

W przypadku, gdy Beneficjent zatrzyma wadium, a wydatki związane z jego zatrzymaniem będą stanowiły wydatki kwalifikowalne projektu, Beneficjent jest zobowiązany do ujawnienia wygenerowanego dochodu z tytułu zatrzymanej kwoty wniesionego wadium. Beneficjent powinien dokonać pomniejszenia wydatków kwalifikowalnych zadeklarowanych w ramach wniosków o płatność o całość lub część kwoty zatrzymanego wadium, zgodnie ze wskazaną w pkt 2 a-b niniejszych Wytycznych zasadą odliczania dochodów incydentalnych od wydatków kwalifikowalnych projektu.

W przypadku, gdy wydatki związane z wygenerowanym dochodem z tytułu zatrzymanej kwoty wniesionego wadium, nie stanowią wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu, uzyskany dochód incydentalny nie pomniejsza wydatków kwalifikowalnych zadeklarowanych w ramach projektu, a tym samym nie obniża kwoty dofinansowania projektu.

Jeżeli Beneficjent poniósł wymierne straty lub/i dodatkowe koszty np. na skutek odmowy podpisania i realizacji umowy przez wybranego w przetargu potencjalnego wykonawcę, wówczas kwota wydatków kwalifikowalnych w ramach danego wniosku o płatność powinna być pomniejszona o kwotę wynikającą z różnicy zatrzymanego wadium i wysokości poniesionych wymiernych strat lub/i dodatkowych kosztów. W przypadku, gdy ich wyliczenie nie jest możliwe, uzyskana przez Beneficjenta kwota zatrzymanego wadium w całości lub w części pomniejsza kwotę wydatków kwalifikowalnych projektu, zgodnie z zasadą wskazaną w pkt 2 a-b niniejszych Wytycznych.

Odstąpienie od pomniejszenia wydatków kwalifikowalnych o kwotę zatrzymanego wadium możliwe jest w sytuacji, w której Beneficjent poniósł wyłącznie wymierne straty lub/i dodatkowe koszty na skutek odmowy podpisania i realizacji umowy. Beneficjent jest zobowiązany do rzetelnego udokumentowania poniesienia wymiernej straty lub/i dodatkowego kosztu.

5. Obowiązki Beneficjentów w przypadku uzyskania gwarancji należytego wykonania umowy

Na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych zamawiający może żądać od wykonawcy zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Instytucja zabezpieczenia umożliwia zamawiającemu zaspokojenie jego roszczeń wynikłych z niewłaściwego wywiązania się wykonawcy z zobowiązania określonego treścią umowy w sprawie zamówienia publicznego, poprzez pokrycie tych roszczeń z kwoty zabezpieczenia bez konieczności występowania na drogę sądową (na wykonawcy spoczywa wówczas problem kwestionowania postępowania zamawiającego na drodze sądowej). Najczęściej stosowanymi przez zamawiającego formami zabezpieczenia są gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe.

Jeżeli w wyniku realizacji projektu Beneficjent uzyska środki z gwarancji należytego wykonania umowy, a wydatki wynikające z umowy zawartej z wykonawcą stanowią w całości lub w części wydatki kwalifikowalne projektu, Beneficjent jest zobowiązany do pomniejszenia wydatków kwalifikowalnych zadeklarowanych w ramach wniosków o płatność o uzyskany dochód incydentalny, zgodnie z zasadą wskazaną w pkt 2 a-b niniejszych Wytycznych.

Jeżeli Beneficjent poniósł wymierne straty lub/i dodatkowe koszty na skutek niewłaściwego wywiązania się wykonawcy z zobowiązania określonego treścią umowy w sprawie zamówienia publicznego, wówczas kwota wydatków kwalifikowalnych w ramach danego wniosku o płatność powinna być pomniejszona o kwotę wynikającą z różnicy uzyskanych środków z gwarancji i wysokości poniesionych wymiernych strat lub/i dodatkowych kosztów. W przypadku, gdy ich wyliczenie nie jest możliwe, uzyskana przez Beneficjenta kwota z gwarancji należytego wykonania umowy, w całości lub w części pomniejsza kwotę wydatków kwalifikowalnych projektu, zgodnie z zasadą wskazaną w pkt 2 a-b niniejszych Wytycznych.

Odstąpienie od pomniejszenia wydatków kwalifikowalnych o kwotę z gwarancji możliwe jest w sytuacji, w której Beneficjent poniósł wyłącznie wymierne straty lub/i dodatkowe koszty na skutek niewłaściwego wywiązania się wykonawcy z zobowiązania określonego treścią umowy. Beneficjent jest zobowiązany do rzetelnego udokumentowania poniesienia wyłącznej straty lub/i dodatkowego kosztu.

Zapisy niniejszych Wytycznych dotyczące kar umownych w zakresie postępowania sądowego i okresu trwałości projektu, stosuje się odpowiednio.